

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/151/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7221202629
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7221202629.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Moniky Géciovej, PhD. a Mgr. Miloša Greguša vo veci starostlivosti súdu o maloletého G. T. nar. X.X.XXXX zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice dieťaťa rodičov: I. T. nar. X.XX.XXXX bývajúcej na G. ul. č. XX v T. a Ing. W. T. nar. XX.XX.XXXX bývajúceho na ul. D. č. XXXX/XX v P. zastúpeného Advokátskou kanceláriou Bauer s.r.o. so sídlom na Dénešovej ul. č. 19 v Košiciach v konaní o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Košice II č.k. 14P/29/2021-35 z 13.4.2021 takto

rozhodol:

Mení uznesenie súdu prvej inštancie tak, že návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietá v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením dočasne zveril mal. G. do osobnej starostlivosti otca (výrok I.), matke uložil povinnosť platiť výživné v nevyhnutnej miere 70 € mesačne (výrok II.). Rozhodol, že neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skočenia konania vo veci samej vedenej pod sp. zn. 43P/11/2018 (výrok III.).

2. Proti tomuto uzneseniu, v časti výroku II., podal v zákonnej lehote odvolanie otec s návrhom, aby odvolací súd rozhodnutie v napadnutej časti zmenil a uložil matke povinnosť prispievať na výživu mal. G. sumou 140 Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci. Uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), c), d) f) a h) Civilného sporového poriadku. Uviedol, že po podaní návrhu ÚPSVaR u matky maloletého zistil, že nemá problém platiť na syna výživné napr. 90 Eur mesačne, prípadne nechce, aby otec platil sumu 140 Eur.“ Z uvedeného vyjadrenia matky jednoznačne vyplýva, že matka je spôsobilá vrátiť otcovi mesačne sumu výživného v plnej výške 140 Eur, čo na veci nič nemení a nestavia ju pri prípadnom vrátení tejto sumy do „nerovnej“ pozície, nakoľko rozsah a obsah neodkladného opatrenia súd prvej inštancie vymedzil časovo len do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Argument súdu prvej inštancie použitý v napadnutom uznesení v bode 23., a síce že „...V tomto okamihu súd určil výživné zo strany matky na mal. G. vo výške 70 Eur, čo považuje súd za dostatočné ako výživné v nevyhnutnej miere nakoľko aktuálne súd nemá preukázané, aké konkrétne príjmy a výdavky má matka maloletého...“, je absolútne nelogický, svojvoľný, arbitrárny a zmätočný, nakoľko tu existuje jednoznačné, jasné a zreteľné vyjadrenie matky pred ÚPSVaR. Matka by mu tak v prípade, ak by napadnuté uznesenie nebolo čo sa týka výroku II. Arbitrárne, svojvoľné, nezákonné, nezrozumiteľné a zmätočné vracala len to, čo jej sám mesačne platí k rukám a s čím sama nemá problém, ako sama deklaruje a nebola by zaťažovaná platením výživného navyše, nakoľko on má stále uloženú povinnosť platiť mesačne výživné vo výške 140 Eur, kedy sa od 01/2018 nevie domôcť zmeny úpravy v súvisiacom konaní. Z vyjadrenia matky bolo teda bez potreby akéhokoľvek ďalšieho dokazovania, ktoré by neprimerane zaťažovalo konajúci súd a strany konania, a to nad akýkoľvek rámec konania o neodkladnom opatrení, už pri jeho vydaní zrejme, že jej nerobí žiaden problém platiť výživné mesačne v ňou deklarovanom rozsahu 90 Eur a tiež prípadne jej nerobí problém vrátiť mu dokonca celú sumu ním mesačne plateného výživného vo

výške 140 Eur, nakoľko si zjavne uvedomuje, že túto síce poberá ona, no maloletý žije od roku 2018, ako sama uviedla „...súvisle“ u neho. Namietala preto skutkové a právne závery súdu, ktoré sa premietli do výroku II. napadnutého uznesenia z dôvodu, že nemajú podklad vo vykonanom dokazovaní a síce len pre určenie výživného vo výške 70 Eur. Súd vediac, v akej situácii sa otec dlhodobo v súvisiacom konaní nachádza a vediac tiež o tom, že vo veci vôbec takmer tri roky nekoná, čím „konzervuje“ stav, kedy on, napriek tomu, že je maloletý u neho od roku 2017, platí matke výživné 140 Eur (pričom matka mu nijako neprispieva) a napriek tomu, že už aj samotná matka uvedené po čase pred ÚPSVaR a v súdnom konaní priznáva a je ochotná platiť výživné hoci aj vo výške 90 Eur a tiež prípadne výživné v plnej výške, ktoré platí otec v sume 140 Eur vracat'. Nie je tiež zrejmé, prečo nebolo možné určiť výživné 140 Eur a z akého logického a zákonného dôvodu má aj naďalej platiť matke výživné v plnej výške 140 Eur mesačne, pričom ona mu bude „vracat'“ späť z ním plateného výživného 140 Eur, výživné len 70 Eur na maloletého, ktorý je od roku 2017 reálne v jeho výchove, stará sa o neho, vyživuje ho a všetko mu zabezpečuje. Konštatoval, že matku vrátenie výživného vo výške 140 Eur nemôže nijako zaťažiť, nakoľko sa vyjadrila, že predmetné výživné ani nedáva maloletému, ale „dáva ho bokom“. So závermi súdu a jeho postupom v konaní, ktoré predchádzalo napadnutému uzneseniu sa nestotožňuje, nesúhlasí s ním a namietala ho. Napadnuté uznesenie považuje vo výroku II. za nespravodlivé, jednostranné, diskriminačné, svojvoľné, arbitrárne, zmätočné aj nepreskúmateľné, pričom má za to, že napadnuté uznesenie neobsahuje relevantné odôvodnenie jeho výroku II. tak, aby sa zaoberalo jeho podstatnými argumentmi a tiež jednoznačným vyjadrením matky, a aby dalo na nich relevantné a zrozumiteľné odpovede. Konštatoval, že napadnuté uznesenie porušuje jeho právo na spravodlivý proces zaručené mu v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd najmä tým, že porušuje „zákaz ľubovôle súdnych rozhodnutí“ a „zákaz prekvapivých rozhodnutí“, pričom okrem toho sa nevysporiadava so všetkými relevantnými skutočnosťami zistenými v konaní, porušuje tiež jeho právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia a právo vlastníť majetok zaručené mu v čl. 20 ústavy a jeho právo na pokojné užívanie majetku, pretože ako rozhodnutie na to orgánom verejnej moci povolaným, „konzervuje nezákonný stav“ v konaní a v súvisiacom konaní.

3. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že napriek tomu, že najstarší syn G. momentálne prebýva u otca, takmer každý deň trávi čas po škole u nej. Keď má skoršiu zmenu, vozíva syna G. so súrodencami do školy. Varí mu a zabezpečuje potrebné predmety k školskej dochádzke, na športovú činnosť a finančne ho podporuje. V prílohe k podaniu pripojila kópie bločkov a faktúr, ktoré uhradila a uviedla, že nimi poukazuje na skutočnosť, že mal. G. žije u otca, avšak otec nejaví záujem synovi zabezpečiť potrebné veci, nekupuje mu oblečenie, nechodí s ním k zubárovi, k pediatričke, nestará sa, či má kredit u mobilného operátora, bicykel alebo či má kredit na cestovanie MHD. Otec nemá vedomosť o veciach, čo kupuje synovi ona. Napr. nemá vedomosť, že mu kúpila športové inline korčule, pretože mal použité, z ktorých mu hnisal palec. Uspokojil sa, že má použité a vôbec ho nezaujímalo, že syn má zdravotné problémy. Namietala, že otec sa nezaujíma o prospech syna v škole a nerieši jeho školskú dochádzku. Záležitosti týkajúce sa školskej dochádzky a prospechu taktiež rieši s učiteľmi ona. Konštatovala, že otec si do dnešného dňa nevytvoril dôverný vzťah s mal. G. om a ani s ostatnými deťmi, nedokáže pomôcť deťom pri zvládaní úloh v škole a nedokáže riadne a včas zabezpečiť potrebné predmety ani na jedno dieťa. Vzhľadom na poukázané skutočnosti a predložené dôkazy nesúhlasila, aby bol mal. G. zverený otcovi.

4. Dňa 21.6.2021 doručila matka návrh na zrušenie neodkladného opatrenia č.k. 14P/29/2021 z 13.4.2021, bez bližšieho odôvodnenia.

5. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca nevyjadril.

6 Aj keď odvolaním bol napadnutý iba výrok uznesenia súdu prvej inštancie o výživnom, odvolací súd poznamenáva, že nie je v zmysle § 65 CMP viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie bez návrhu a v zmysle § 66 CMP nie viazaný odvolacími dôvodmi, preto preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie v celom rozsahu

7. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

8. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 325 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

10. Podľa § 360 ods. 1 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

11. Podľa § 366 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

12. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

13. Odvolací súd preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 65 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario v rozsahu danom ust. § 66 CMP a dospel k odlišnému právnemu záveru ako súd prvej inštancie pokiaľ ide o rozhodnutie o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia. Odvolací súd zastáva názor, že v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia a dočasné zverenie mal. G. do osobnej starostlivosti otca a určenie vyživovacej povinnosti matky, pretože v konaní nebola osvedčená potreba neodkladnej ingerencie súdu do pomerov účastníkov z dôvodu ohrozenia najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa.

14. Z obsahu spisu vyplýva, že otázka výchovy maloletého je právoplatne upravená súdnym rozhodnutím, a to rozsudkom Okresného súdu Pezinok rozsudkom zo 14.1.2016 č.k. 12P/56/2013-408 v spojení s opravným uznesením z 22.5.2017 č.k. 12P/56/2013-488 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 4.4.2017 č.k. 11CoP/165/2016-479, ktorým súd rozviedol manželstvo rodičov a upravil výkon rodičovských práv a povinností k mal. deťom KB. a J. nar. XX.X.XXXX na čas po rozvode tak, že zveril mal. deti do osobnej starostlivosti matky, upravil styk a vyživovaciu povinnosť otca k maloletým.

15. Ďalej z obsahu spisu vyplýva, že na Okresnom súde Košice II sa vedie konanie o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. G.ovi pod sp. zn. 43P/11/2018, ktoré doposiaľ nie je právoplatne skončené.

16. Otec sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhal zmeny úpravy pomerov účastníkov vo vzťahu k zabezpečeniu osobnej starostlivosti a výživy mal. G. dôvodiac, že maloletý od augusta 2017 žije v jeho domácnosti, on sa o neho osobne stará, vychováva ho a vyživuje. Napriek tomu plní súdom určenú vyživovaciu povinnosť na maloletého k rukám matky, hoci táto už dlhšiu dobu súhlasí s pobytom maloletého v jeho domácnosti. Dodal, že maloletý niekoľkokrát pred príslušnými orgánmi verejnej moci vyjadril vôľu, že chce bývať s ním.

17. Odvolací súd zdôrazňuje, že zmyslom a účelom neodkladného opatrenia je rýchlá (bezodkladná) a účinná úprava pomerov účastníkov bez toho, aby boli sporné otázky vyriešené konečným spôsobom, teda meritórnym rozhodnutím vo veci, pritom nepredstavuje samo osebe výsledok procesu, v priebehu ktorého by súd zvažoval, aké dôkazy vykoná a ako bude vykonané dôkazy hodnotiť a aké skutkové zistenia z nich vyvodí, preto sú jediným relevantným podkladom pre rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia údaje a informácie obsiahnuté v spise, predovšetkým v návrhu a listinách predložených navrhovateľom, prípadne inými účastníkmi konania. Posúdenie, či je v konkrétnom prípade nevyhnutná bezodkladná ingerencia do pomerov účastníkov, je ponechané na úvahu súdu, pričom v konaniach starostlivosti súdu o maloleté dieťa súd posudzuje nevyhnutnosť nariadenia neodkladného opatrenia z hľadiska záujmov maloletého dieťaťa, ktoré však nie je možné stotožňovať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii rodičovských práv a povinností.

18. Odvolací súd dospel po dôkladnom preštudovaní spisového materiálu k záveru, že nebola preukázaná potreba dočasne zmeniť už upravené pomery právoplatným rozsudkom Okresného súdu Pezinok z 14.1.2016 č.k. 12P/56/2013-408 v spojení s opravným uznesením z 22.5.2017 č.k. 12P/56/2013-488 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo 4.4.2017 č.k. 11CoP/165/2016-479 vo vzťahu k mal. G.ovi, pretože otec v návrhu neosvedčil naliehavosť neodkladnej úpravy pomerov, ani nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy maloletému, ktoré by odôvodňovalo okamžitý zásah

súdu formou nariadenia neodkladného opatrenia. Odvolací súd poukazuje na to, že maloletý, ktorý je vo veku 15 rokov, toho času, na základe vlastného rozhodnutia a napriek právoplatnému rozsudku Okresného súdu Pezinok, býva v domácnosti otca, ktorý zabezpečuje jeho osobnú starostlivosť. Ďalej bolo zo správy kolízneho opatrovníka, ktorý vykonal pohovor s maloletým a listinných dokladov predložených matkou preukázané, že maloletý naďalej dobre vychádza aj s matkou, sú v úzkom kontakte, pričom matka napriek presťahovaniu maloletého k otcovi ďalej zabezpečuje v značnom rozsahu jeho starostlivosť a výživu formou kúpy oblečenia, školských potrieb, podporou voľno-časových záujmov, športových aktivít a zabezpečovaním stravy takmer na dennej báze, pretože maloletý k nej pravidelne chodíva po škole. Konštatuje, že matka síce v odvolacom konaní spochybnila kvalitu osobnej starostlivosť otca o maloletého a nesúhlasí so zmenou úpravy, no rozhodnutie maloletého bývať s otcom rešpektuje a tento stav nijako nenarúša inak ako procesnou obranou v súdnych konaniach. Na základe uvedených skutočností možno konštatovať, že realizácia práv maloletého obsiahnutých a garantovaných Dohovorom o právach dieťaťa ako aj rodičovských práv a povinností oboch rodičov je riadne zabezpečená a v tomto prípade nie je potrebné bezodkladne upraviť pomery, nakoľko život, zdravie ani najlepší záujem maloletého nie je ohrozený. Podľa názoru odvolacieho súdu niet v prejednávanej veci dôvodu neodkladným opatrením bez vykonania riadneho dokazovania a možnosti zhodnotenia výsledkov vykonaného dokazovania zasahovať do výkonu rodičovských práv a povinností už raz upravených súdnym rozhodnutím. Zdôrazňuje, že pri nariadení neodkladného opatrenia súd nemusí a pre krátkosť času ani nemôže vykonávať dokazovanie v rovnakej forme a rozsahu ako pri rozhodovaní vo veci samej a preto súd prvej inštancie správne rozhodol na základe uvedených skutočností. V prebiehajúcom konaní vo veci samej vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp.zn. 43P/11/2018 bude vykonané riadne dokazovanie, budú náležite zistené všetky rozhodujúce skutočnosti, obaja rodičia budú môcť dostatočne prezentovať svoje návrhy a postoje. Inými slovami, samotná okolnosť, že maloletý býva dlhodobo u otca a de facto obaja rodičia zabezpečujú jeho starostlivosť, keď matka tento faktický stav rešpektuje, nemôže byť bez ďalšieho dôvodom na nariadenie otcom žiadaného neodkladného opatrenia, nakoľko ide o inštitút, ktorého uplatnenie prichádza do úvahy skutočne len vo výnimočných prípadoch.

19. Vo vzťahu k napadnutému výroku o výživnom odvolací súd dodáva, že v súlade s § 366 CMP je podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia vo veciach výživného osvedčenie skutočností, že bez zásahu súdu do pomerov účastníkov by bolo ohrozené zabezpečovanie výživy oprávneného, v tomto prípade mal. G., v nevyhnutnom rozsahu, ktorý rozsah je zásadne odlišný od rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov k deťom vyplývajúcej zo zákonných kritérií uvedených v § 62 a nasl. Zákona o rodine. Samotná skutočnosť, resp. tvrdenie o tom, že jeden z rodičov si neplní zákonnú vyživovaciu povinnosť k dieťaťu vôbec alebo v nedostatočnom rozsahu, samo osebe neosvedčuje nevyhnutnosť bezodkladnej úpravy pomerov, teda určenie výživného v nevyhnutnom rozsahu. Podstatným je preukázanie, že potreby oprávneného dieťaťa nie sú v konkrétnej situácii, v ktorej sa dieťa nachádza, uspokojené ani v nevyhnutnom rozsahu. Uvedenú skutočnosť však z návrhu otca a ani z obsahu spisu, a teda listín nachádzajúcich sa v spise nie je možné vyvodiť. Odvolací súd dospel k presvedčeniu, že v tomto prípade nie je daný zákonný dôvod nariaďovať neodkladné opatrenie ani v tejto časti, pretože nebola preukázaná naliehavosť potreby predbežnej úpravy pomerov, pretože aj keď maloletý býva momentálne u otca, ktorý plní svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť voči maloletému k rukám matky, uspokojenie odôvodnených potrieb maloletého nie je bezprostredne ohrozené vzhľadom na mesačný príjem otca 2 550 Eur, z ktorého otec dokáže zabezpečiť maloletému potrebnú výživu a zároveň je táto preukázaná zabezpečená v značnom rozsahu aj samotnou matkou. Vzhľadom na pomery, ktoré otec popisuje, teda okolnosti bývania a svoje príjmové pomery bez toho, aby preukázal akékoľvek zvýšené potreby maloletého, ktoré by zo svojho príjmu nebol schopný zatiaľ uspokojovať, nemohol odvolací súd dospieť k záveru, že by výživa maloletého v terajšej konkrétnej situácii nebola zabezpečená ani v nevyhnutnom rozsahu. Skutočnosťami relevantnými pre rozhodnutie o návrhu otca na zmenu vyživovacej povinnosti sa môže zaoberať konajúci súd v rámci zisťovania skutkového stavu potrebného pre rozhodnutie vo veci samej, pretože dokazovanie v tomto rozsahu prekračuje rámec možností dokazovania pri nariadení neodkladného opatrenia.

20. Na základe uvedeného odvolací súd uzatvára, že v tomto štádiu konania nie je výchova maloletého žiadnym spôsobom ohrozená, a preto ponecháva rozhodnutie o zmene výchovy na rozhodnutí vo veci samej, kedy príslušný súd bude mať možnosť dôsledne vykonať dokazovanie a toto dokazovanie správne vyhodnotí, na základe čoho rozhodne.

21. Z týchto dôvodov odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil podľa § 388 CSP a návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

22. Toto rozhodnutie senát prijal v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 zák.č. 160/2015 Z.z.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).